Prima instanţă: Judecătoria Chişinău, sediul Centru (jud. Tatiana Sîrcu)
Dosarul nr. 2a-317/25
(2-22110178-02-2a-27012025)

D E C I Z I E

4 martie 2026 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Svetlana Vîșcu și Elena Bolocan
Grefier Tinca Zagorodnîi

examinând în ordine de apel, în şedinţă publică, cererea de apel declarată de apelanta SRL"VALIEXCHIMP" în proces de insolvabilitate, împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 23 octombrie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Muntean împotriva SRL"VALIEXCHIMP" privind încasarea datoriei, a dobânzii, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, și la acțiunea reconvențională depusă de SRL"VALIEXCHIMP" împotriva lui Valeriu Muntean privind declararea nulității recipiselor din 14 ianuarie 2015, 15 mai 2015, 21 mai 2015, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Pretenţiile reclamantului:

1. La 28 iulie 2022, reclamantul Valeriu Muntean, a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL"VALIEXCHIMP" în proces de insolvabilitate privind încasarea datoriei, a dobânzii, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, a indicat că, în baza recipiselor din 14 ianuarie 2015, 15 mai 2015 și 21 mai 2015, Valeriu Muntean, în calitate de persoană fizică, a împrumutat SRL"VALIEXCHIMP" suma totală de 139.000,00 euro pentru o perioadă nedeterminată. Împrumutul a fost primit nemijlocit de către administratorul SRL"VALIEXCHIMP", Valeriu Bodiștean, scopul acordării împrumutului fiind necesitățile de producere a pârâtului.
Susține că, în temeiul hotărârii Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2017, a fost constatată insolvabilitatea debitorului SRL"VALIEXCHIMP", iar la 9 ianuarie 2020, reclamantul a înaintat cerere prin care a solicitat validarea creanțelor chirografare de rangul V în sumă de 139.000,00 euro și creanțelor chirografare de rangul VI în sumă de 62.720,00 euro.

Notează că, conform tabelului definitiv al creanțelor debitorului SRL”VALIEXCHIMP”, creanța creditorului Valeriu Muntean nu a fost validată, prin motivul că datele cu privire la reflectarea sumelor respectiv nu au fost trecute în evidența contabilă a debitorului SRL”VALIEXCHIMP”. Contestând creanța neadmisă, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 18 iunie 2021, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 ianuarie 202, s-a respins contestația depusă, deoarece a fost constatat existența unui litigiu de drept în privința creanței înaintată de Valeriu Muntean.
Astfel, reprezentantul reclamantului menționează că, recipisele din 14 ianuarie 2015, 15 mai 2015 și 21 mai 2015 au fost întocmite pe blancul și autentificat cu ștampila întreprinderii SRL”VALIEXCHIMP”, iar sumele nu i-au fost restituite împrumutătorului Valeriu Muntean, deoarece înscrisurile respective în sine reprezintă contracte de împrumut, fiind respectate cerințele de fond și de formă cerute de lege.
Relevă că, prin actul de control nr. 5-707379 din 30 iunie 2021 a Serviciului Fiscal de Stat, urmare a calculării și achitării impozitului de către persana fizică Valeriu Muntean, s-a stabilit că în baza înscrisurilor din 14 ianuarie 2015, 15 mai 2015 și 21 mai 2015, mijloacele bănești au fost transmise către directorul general SRL”VALIEXCHIMP”, domnului Valeriu Bodiștean în numerar, în valută străină (euro).
Susține că, în aceste circumstanțe, reprezentantul reclamantului consideră că, recipisele prezentate denotă neonorarea în termen și cu bună credință a SRL”VALIEXCHIMP” a obligațiilor civile asumate în temeiul contractelor de împrumut față de reclamantul Valeriu Muntean, iar neexecutarea obligației de contabilizare a datoriilor financiare prin documente contabile sunt impuse conducătorului SRL”VALIEXCHIMP” și nu poate fi imputată creditorului Valeriu Muntean. Deci, recipisele respective pot servi drept temei pentru încasarea împrumutului, precum și a dobânzii de întârziere din calculul de 2% lunar pentru 24 de luni (mai 2015 – mai 2017).
Făcând trimitere la dispoziții din Codul civil și Legea contabilității nr. 113/2007, reprezentantul reclamantului solicită admiterea cererii de chemare în judecată, încasarea din contul SRL”VALIEXCHIMP”, în beneficiul lui Valeriu Muntean, a sumei de 139.000,00 euro, cu titlu de datorie, a sumei de 62.720,00 euro cu titlu de dobândă, a cheltuielilor de judecată.

2. În cadrul ședinței de judecată din 2 noiembrie 2023, a fost acceptată spre examinare cererea reconvențională depusă de administratorul insolvabilității a SRL”VALIEXCHIMP”, Timotin Veaceslav împotriva lui Valeriu Muntean privind declararea nulității absolute a recipiselor din 14 ianuarie 2015, 15 mai 2015 și 21 mai 2015, cu respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de Valeriu Muntean.

În motivarea acțiunii reconvenționale, administratorul insolvabilității SRL”VALIEXCHIMP” a invocat că reclamantul-pârât nu a prezentat înscrisuri care să probeze transmiterea sumelor de bani cu titlu de împrumut către SRL”VALIEXCHIMP” în valoare de 139.000,00 euro. Recipisele invocate nu respectă prevederile legale privind actele juridice civile art. 195 din Codul civil. Acestea nu conțin informații esențiale, cum ar fi datele de identificare ale părților (codul numeric personal și fiscal), ceea ce contravine art. 867 alin. (1) și art. 679 alin. (1) din Codul civil.
Punctează că, din cauza discrepanțelor în numele creditorului („Muntean Valeriu” vs. „Munteanu Valeriu”) și absenței datelor de identificare în recipise, nu se poate stabili cu certitudine dacă reclamantul-pârât este persoana îndreptățită să pretindă recuperarea sumelor. Această situație contravine art. 195 și art. 220 din Codul civil, iar data de emitere a recipisei din 14 ianuarie 2015 nu este logică, deoarece data primirii banilor este ulterioară datei semnării recipiselor – 14 mai 2015.
Punctează că, nu au fost furnizate documente primare necesare pentru a confirma introducerea mijloacelor bănești în contabilitatea debitorului SRL”VALIEXCHIMP”, așa cum se solicită conform art. 19 alin. (6) din Legea contabilității și cap. II pct. 12, cap. III pct. 22-23 din Hotărârea Guvernului nr. 764/1992. De asemenea, controlul Serviciului Fiscal de Stat din 2017 (Actul de control nr. 5-682039) și explicațiile contabilelor SRL”VALIEXCHIMP” demonstrează că aceste sume nu au fost înregistrate. Absența unui extras bancar, chitanță de încasare în original sau alte acte primare întărește concluzia că nu există dovada transmiterii efective a sumelor de bani. În absența documentelor conforme cu cerințele legale privind operațiunile de încasare, recipisele nu pot servi drept probă validă pentru existența creanței.
Suplimentar se argumentează că recipisele sunt lipsite de forță probantă deoarece nu conțin clauze esențiale ale unui contract de împrumut prevăzute de art. 867 din Codul civil (cum ar fi suma exactă, termenul de restituire) și nu pot fi calificate drept acte juridice valide. Această situație confirmă nulitatea pretențiilor reclamantului-pârât.
În partea ce ține de dobânda, administratorul insolvabilității o consideră că este nulă, deoarece dobânda solicitată, de 2% lunar (24% anual), depășește limitele rezonabile prevăzute de art. 869 din Codul civil, raportată la rata de bază stabilită de Banca Națională a Moldovei pentru anul 2015 (14.50% anual).

Poziţia instanţei de fond:

3. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 octombrie 2024, s-a admis acțiunea depusă de Valeriu Muntean, reprezentat de avocatul Petru Bălănel. S-a încasat de la SRL”VALIEXCHIMP”, în beneficiul lui Valeriu Muntean, datoria aferentă recipisei din 14 ianuarie 2015 în mărime de 100000

euro; datoria aferentă recipisei din 15 mai 2015 în mărime de 30000 euro; datoria aferentă recipisei din 21 mai 2015 în mărime de 9000 euro; dobânda aferentă recipiselor din 14 ianuarie 2015, 15 mai 2015, 21 mai 2015 în mărime de 62720 euro; cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 25000 lei. În total, 201720 euro, convertiți în valută națională, conform cursului BNM la data executării hotărârii judecătorești și 25000 lei. S-a respins cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de SRL"VALIEXCHIMP" împotriva lui Valeriu Muntean privind declararea nulității recipiselor din 14 ianuarie 2015, 15 mai 2015, 21 mai 2015, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată. S-a încasat de la SRL"VALIEXCHIMP", în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 300 lei.

Solicitarea apelantului:

4. Nefiind de acord cu soluția primei instanţe, la 8 noiembrie 2024 prin intermediul poștei electronice, apelanta SRL"VALIEXCHIMP" în proces de insolvabilitate, reprezentată de avocatul Andrei Iosip, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 23 octombrie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, amânarea achitării taxei de stat și taxei de timbru, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie respinsă acțiunea depusă de Valeriu Muntean, cu admiterea acțiunii reconvenționale depusă de SRL"VALIEXCHIMP" în proces de insolvabilitate.
5. Potrivit fișei de repartizare a dosarului, cauza civilă a fost repartizată spre examinare în ordine de apel, judecătorului Ana Panov în mod automat-aleatoriu la data de 27 ianuarie 2025.
6. Prin încheierea Curții de Apel Centru din 5 februarie 2025, s-a admis cererea apelantei SRL"VALIEXCHIMP" în proces de insolvabilitate, reprezentată de avocatul Andrei Iosip privind amânarea achitării taxei de stat și taxei de timbru și s-a amânat achitarea de către SRL"VALIEXCHIMP" în proces de insolvabilitate, a taxei de stat în sumă de 21505,00 lei și a taxei de timbru în mărime de 200,00 lei, după examinarea cauzei, dar nu mai târziu de 6 luni din data adoptării de către instanța de judecată a hotărârii. Nu s-a dat curs cererii de apel declarate de apelanta SRL"VALIEXCHIMP" în proces de insolvabilitate, reprezentată de avocatul Andrei Iosip. S-a acordat apelantei SRL"VALIEXCHIMP" în proces de insolvabilitate, reprezentată de avocatul Andrei Iosip, un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri, pentru prezentarea în secția civilă din cadrul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Centru a apelului motivat, cu

indicarea motivelor de fapt şi de drept pe care se întemeiază apelul, a probelor invocate în susținerea apelului. S-a explicat apelantei că în caz contrar, va avea loc restituirea cererii de apel în corespundere cu prevederile art. 369 alin. (1^1) din Codul de procedură civilă.

7. La 7 martie 2025 prin intermediul poștei electronice, apelanta SRL"VALIEXCHIMP" în proces de insolvabilitate, reprezentată de avocatul Andrei Iosip, a prezentat cererea de apel motivată, înlăturând în termen neajunsurile cererii de apel, dat fiind faptul că încheierea Curții de Apel Centru din 5 februarie 2025, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, a fost recepționată la 3 martie 2025 prin intermediul poștei electronice.

Argumentele părților:

8. În motivarea apelului s-a indicat, că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond, o consideră ca fiind neîntemeiată şi pasibilă de a fi casată.

Menționează că, la originea cauzei deduse judecății stau recipisele datate din 14 ianuarie 2015, 15 mai 2015, 21 mai 2015, conform căror se pretinde că Valeriu Munteanu, în calitate de persoană fizică, a împrumutat SRL"VALIEXCHIMP", suma totală de 139.000,00 euro, pentru o perioadă nedeterminată, scopul acordării împrumutului fiind necesitățile de producere a SRL"VALIEXCHIMP". Contractul de împrumut reprezintă o înțelegere (acord) conform căreia împrumutătorul se obligă să dea în proprietate împrumutatului bani sau alte bunuri fungibile, iar ultimul se obligă să restituie aceiași sumă de bani sau bunuri de același gen, calitate sau cantitate, iar pentru ca contractul de împrumut să fie considerat valabil, urmează a fi respectate condiţiile de valabilitate ale contractului, printre care consimțământul, prețul contractului cât şi obiectul acestuia, adică transmiterea sumei de bani în proprietatea împrumutatului.

Notează că, împrumutul este un contract sinalagmatic, dând naștere la obligații reciproce pentru ambele părţi, totodată este un contract translativ de proprietate, împrumutatul devenind proprietarul bunurilor împrumutate şi suportând riscurile pieirii fortuite. Conform art. 195 Cod civil (redacția până la 1 martie 2019), actul juridic civil este manifestarea de către persoanele fizice sau juridice a voinței îndreptate spre naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice civile. Noțiunea de persoană fizică denotă statutul legal al persoanei - ca subiect de drept purtător de drepturi şi obligații. În cadrul încheierii unui act juridic civil este inadmisibilă operarea cu termeni generali, în categoriile date încadrîndu-se o mulțime de indivizi, astfel este imperativ de a identifica subiecții de drept ce îşi manifestă consimțământul de a încheia un act juridic civil. Astfel, conform condițiilor de valabilitate a unui act juridic civil, în conținutul recipiselor nominalizate supra, trebuia să fie indicate datele de identificare a părților contractante inclusiv numele, prenumele, patronimicul, numărul şi seria

buletinului, data la care a fost eliberat, precum şi domiciliul actual al persoanei fizice. Or, actele prezentate de către Valeriu Muntean, nici într-un fel nu individualizează subiecții raportului juridic civil, reieşind din faptul că recipisa prezentată nu conține date referitor la codul numeric personal al persoanei fizice şi codul fiscal al persoanei juridice. Prin urmare nu putem constata cu precizie cine sunt participanții raportului juridic civil.
Notează că, recipisa nu poate servi drept temei pentru încasarea sumei împrumutului, dacă acest înscris nu conține datele de identificare ale părților şi informații concrete despre suma ce urmează a fi restituită cât şi despre termenul pe care a fost acordat împrumutul. Se va reține că înscrisul dat reprezintă expunerea unui act juridic civil şi, în consecință, urmează să corespundă exigențelor legale, inclusiv referitor la clauzele esențiale ale acestuia. O problemă gravă identificată în conținutul recipiselor este că, nu sunt indicate datele de identificare atât ale pretinsului debitor SRL"VALIEXCHIMP", cât şi a pretinsului creditor Valeriu Muntean (date de identificare ale părții în pretinsul raport juridic de împrumut), ceea ce prin prisma art. 679 alin. (1) şi art. 220 Cod civil (redacția până la 1 martie 2019), duce la nulitatea actului juridic. Aşadar, aceste recipise sunt lipsite de putere de convingere, fapt ce denotă netemeinicia acestora. Totodată, după modul întocmirii acestora, nu poate fi stabilită identitatea împrumutătorului.
Consideră că nu rezistă criticii afirmația instanței de fond potrivit căreia identitatea creditorului este clar confirmată prin Actul Serviciului Fiscal de Stat nr. 3-601333 din 30 iunie 2021, declarațiile lui Valeriu Muntean date în şedința de judecată, care atestă acordarea împrumuturilor, semnătura şi ştampila autentificate ale SRL"VALIEXCHIMP" pe recipise, fără ca acestea să fie contestate de părți.
Prin urmare, instanța de fond, în virtutea libertății discreționare oferite, şi-a întemeiat soluția pe declarațiile şi probele susținute de Valeriu Muntean, or fără indicarea în conținutul recipiselor a codului numeric personal şi a altor date ce permit identificarea unei persoane fizice, este extrem de dubios faptul stabilirii identității de către instanță.
Indică că, în al doilea rând, în textul recipiselor au fost sesizate o serie de discrepanțe, după cum urmează: În recipisa nr. 14/01-2015 este indicat: Firma SRL"VALIEXCHIMP" a primit de la cet. Munteanu Valeriu (una sută mii euro) 100000 euro din 14/05.2015 (plus cincisprezece mii euro). În textul recipisei numele de familie al pretinsului creditor este Munteanu şi nu Muntean (aşa cum este indicat în actul de identitate dar şi cererile înaintate). Respectiv, nu există certitudine că este vorba despre aceeași persoană. Totodată, nu există suficiente informații pentru stabilirea identității împrumutătorului.
De asemenea, atenționează că deşi recipisa datează cu 14 ianuarie 2015 (14/01-2015), în conținutul acesteia se indică că Firma VALIEXCHIMP a primit de la cet. Munteanu Valeriu (una sută mii euro) 100000 euro din 14/05.2015 (plus

cincisprezece mii euro)". Respectiv, data emiterii recipisei (14/01-2015) este anterioară datei acordării împrumutului (14/05-2015) deși în text se utilizează verbul „a primit" care este la timpul trecut. Deci, rezultă că la 14.01.2015 SRL"VALIEXCHIMP" ar fi confirmat că a primit la 14.05.2015 suma de 100000 euro, fapt din care rezultă că datele din recipisă nu sunt veridice şi nu pot fi admis ca mijloc de probațiune. În recipisa din 15/05-2015 este indicat: „Firma Valiexchimp SRL a primit de la cet. Muntean Valeriu 30000 euro (treizeci mii euro)". Aici numele pretinsului creditor este „Muntean" şi nu „Munteanu". Alte date de identificare a împrumutătorului lipsesc. În recipisa din 21/05-2015 se indică: „Firma Valiexchimp S.R.L. a primit de la cet. Munteanu Valeriu 9000 euro (nouă mii euro)". De această dată, numele împrumutătorului este iarăşi „Munteanu" și nu „Muntean". Respectiv, nu este posibil de stabilit obiectiv dacă „Muntean Valeriu" și „Munteanu Valeriu" sunt una și aceeași persoană și mai ales dacă unul dintre aceștia este persoana cu drept de a pretinde încasarea cărorva sume de la SRL"VALIEXCHIMP".

Afirmă că, intimatul susține că a transmis sumele de bani către SRL"VALIEXCHIMP", singura probă adusă în sensul dat fiind actul de control a Serviciului Fiscal de Stat nr. 5-707379 din 30 iunie 2021, conform căruia, urmare a calculării impozitului de către persoana fizică Valeriu Muntean, s-a stabilit că în baza înscrisurilor din 14 ianuarie 2015, 15 mai 2015 şi 21 mai 2015, mijloacele băneşti au fost transmise către directorul general SRL"VALIEXCHIMP", V. Bodiştean, în numerar, în valută străină (euro).

Notează că, instanţa de fond a apreciat forţa de probațiune a materialelor prezentate, bazându-se pe faptul că un act emis de o autoritate publică se bucură de prezumția legalității, suplimentar în hotărârea emisă la 23 octombrie 2024, instanţa menţionează : "coroborând datele inserate în acesta, în special sumele din 14 ianuarie 2015, 15 mai 2015 şi 21 mai 2015, instanţa le reține ca fiind veridice şi că acestea corespund cu sumele din înscrisurile (recipisele) din aceleași date". Prin urmare, instanţa de fond a calificat drept pertinentă probele prezentate, doar din considerentul corespunderii sumelor indicate în actul Serviciului Fiscal de Stat cu sumele din recipise, făcând abstracție de faptul că proba dată nu reflectă propriu-zis transmiterea efectivă a sumelor băneşti în contul SRL"VALIEXCHIMP".

Punctează că, o asemenea creanță nu este reflectată nici în actul de control întocmit de Serviciul Fiscal de Stat la data de 20 mai 2017, or în actul de control este indicat că în perioada supusă controlului, 1 ianuarie 2013 – 30 aprilie 2017, împrumuturi de la persoane fizice nu au fost stabilite. Mai mult decât atât, prin explicațiile contabilelor, care au activat la SRL"VALIEXCHIMP" în perioada de referință, se atestă faptul că careva mijloace financiare de la Valeriu Muntean nu au fost recepționate şi introduse în casieria debitorului. Respectiv, nu există înscrisuri care

să arate asupra transmiterii efective a mijloacelor băneşti în proprietatea debitorului SRL”VALIEXCHIMP”.
Sub acest aspect, trebuie de reținut că pentru a confirma introducerea mijloacelor băneşti în contul SRL”VALIEXCHIMP” este necesar să fie prezentată chitanța de încasare în original semnată de conducătorul unității, însoțită de bonuri de casă, fie extrasul bancar care să arate faptul transferării mijloacelor financiare. Totodată, chitanța la dispoziția de încasare urmează să fie însoțită de acte primare de evidență contabilă, care confirmă introducerea acestei sume în casieria întreprinderii sau la contul bancar al debitorului. Această concluzie derivă din conținutul prevederilor cap. II pct. 12, cap. III, pct. 22-23 din hotărârea Guvernului nr. 764 din 25 noiembrie 1992 privind aprobarea normelor pentru efectuarea operațiunilor de casă în economia națională a Republicii Moldova, potrivit cărora primirea numerarului de către casele întreprinderilor se efectuează prin dispoziții de încasări, semnate de contabilul-şef sau o altă persoană împuternicită de acesta. Primirea banilor este confirmată printr-o chitanță semnată de contabilul-şef sau de o altă persoană împuternicită de acesta şi de către casier, certificată cu ștampila casierului sau imprimanta aparatului de casă. Totodată, drept constatare a introducerii mijloacelor băneşti servesc următoarele acte contabile din partea persoanei juridice: actul de verificare dintre părţi; ordinul de încasare a mijloacelor băneşti în original cu semnătura şi ștampila companiei; registrul de casă al companiei; factura fiscală; iar din partea persoanei fizice - chitanța la dispoziția de încasare în original.
Evidențiază că, conform pct. 1 al Instrucțiunii privind evidența, eliberarea, păstrarea şi utilizarea formularelor tipizate de documente primare cu regim special, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 294 din 17 martie 1998, toate entitățile care, potrivit legislației în vigoare, au obligativitatea ținerii contabilității, utilizează în procesul desfășurării activității economico- financiare formularele corespunzătoare cu regim special, care confirmă operațiunile economice efectuate. Dispozițiile de încasare şi chitanțele anexate, precum şi dispozițiile de plată şi documentele ce le substituie trebuie completate de contabilitate clar şi precis cu cerneală sau pix sau executate la tehnica de calcul. Dispozițiile de încasare şi de plată sau documentele care le substituie, până la transmiterea în casierie, se înregistrează de contabilitate în Registrul de evidență a dispoziţiilor de încasare şi plată.
Susține că, suplimentar la cele expuse, trebuie de reținut şi prevederile pct. 1 din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aplicarea mașinilor de casă şi control cu memorie fiscală pentru efectuarea decontărilor în numerar nr. 474 din 28 aprilie 1998, care indică expres că, contribuabilii care, potrivit legislației în vigoare, au obligativitatea ținerii contabilității, se obligă să efectueze decontările băneşti în numerar cu utilizarea mașinilor de casă şi control cu memorie fiscală.

Menţionează că, în conformitate cu pct. e) din Actul de control nr. 5-682039 din 20 mai 2017, debitorul SRL”VALIEXCHIMP” efectua decontări băneşti, utilizând maşini de casă şi control cu memorie fiscală, înregistrate la Serviciul Fiscal de Stat. Aşadar, Valeriu Muntean nu a prezentat probe pertinente şi admisibile care ar confirma că a transmis efectiv debitorului SRL”VALIEXCHIMP” suma de 139000 euro precum şi nu a probat că anume el are calitatea de împrumutător şi nu o altă persoană cu acelaşi nume. Faptul că creanța lui Valeriu Muntean nu este reflectată în evidența contabilă a SRL”VALIEXCHIMP” este constatat şi în încheierea Judecătoriei Chişinău din 27 mai 2020, respectiv nu necesită a fi probat suplimentar.
Consideră că în mod arbitrar instanţa de fond, a declarat existenţa raportului juridic între SRL”VALIEXCHIMP” ce nu poate fi confirmată din materialele prezente la caz. Or, din conținutul celor relatate supra, cu certitudine se stabilește că, dreptul de creanță ale intimatului Valeriu Muntean comportă un caracter imprecis, nefiind însoțit de probe pertinente şi concludente, soluția instanţei de fond fiind emisă cu interpretări eronate ale legii materiale.
Notează că, în partea ce ține de cuantumul dobânzii contractuale stabilite în recipisele menționate, instanţa de fond nu a motivat de ce ar trebui încasat anume acel cuantumul de prejudiciu şi nu unul mai mic, menționând doar că : ”instanţa apreciază juste aceste calcule”. Instanţa de fond nu a ținut cont de prevederile art. 869 (1) Cod civil, conform căror în baza contractului de împrumut, părțile pot prevedea și plata unei dobânzi, care trebuie să se afle într-o relație rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei. Respectiv, conform art. 869 alin. (2) Cod civil (redacția până la 1 martie 2019), înțelegerea asupra dobânzii prin care se încalcă dispoziția alin. (1) este nulă. Prin urmare, pentru anul 2015, rata de bază stabilită de BNM constituia 14.50 % anual, față de 24% stabilite în recipisele de împrumut, prin urmare clauza cu privire la dobânda de întârziere este una excesiv de mare şi urmează a fi declarată nulă.
În această ordine de idei, concluzionează că, la judecarea cauzei, instanţa de judecată a emis o hotărâre vădit neîntemeiată. Iar, în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, noțiunea de proces echitabil impune ca instanţa de judecată să nu-şi motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii.
Prin urmare, solicită admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care a respinge cererea de chemare în judecată înaintată de Valeriu Muntean, cu admiterea cererii de chemare în judecată reconvențională înaintată de SRL”VALIEXCHIMP” şi a declara nule recipisele din data de 14 ianuarie 2015, 15 mai 2015 şi 21 mai 2015, a obliga pe Valeriu Muntean, la compensarea cheltuielilor de judecată.

9. În şedinţa judiciară, apelanta SRL”VALIEXCHIMP” în proces de insolvabilitate, fiind legal citată pe email, atât prin intermediul administratorului Veaceslav Timotin, cât și prin intermediul reprezentantului său, avocat Andrei Iosip, nu s-a prezentat și nu a invocat careva motive.

Avocatul Petru Bălănel, ce acționează în interesele intimatului Valeriu Muntean, în ședința instanței de apel, a solicitat respingerea cererii de apel, cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond.

Prin urmare, a fost dispusă examinarea cererii de apel în lipsa participanților la proces care nu s-au prezentat, or, în conformitate cu prevederile art. 379 alin. (2) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

Aprecierea instanţei de apel:

10. Audiind participanții prezenți la proces, analizând şi studiind materialele cauzei, Colegiul consideră necesar de a admite apelul declarat de apelanta SRL”VALIEXCHIMP” în proces de insolvabilitate, a casa hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 23 octombrie 2024 în partea admiterii cererii de chemare în judecată depusă de Valeriu Muntean, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte, din următoarele considerente.
11. În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, apelanta respectând acest termen.
12. În conformitate cu art. 385 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărârea primei instanţe, emițând o nouă hotărâre.
13. În temeiul art. 386 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanţa de apel, dacă concluziile expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanţele pricinii.
14. Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
15. În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.
16. În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2), (5) din Codul de

procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

17. Colegiul Civil reține că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (*Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 9 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29 mai 1997 §43*).
18. Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.
19. Instanţa de apel menționează că art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.
20. În opinia Colegiului, prima instanță, nu a ținut cont de aceste deziderate, nu a dat eficiență deplină tuturor circumstanțelor cauzei și înscrisurilor prezentate, fapt ce a condus la adoptarea hotărârii, care nu este bazată pe fundament temeinic și materialul probator administrat.
21. Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei, Colegiul atestă că în baza înscrisurilor (recipiselor):

- din 14 ianuarie 2015, SRL”VALIEXCHIMP” a primit cu împrumut de la Valeriu Munteanu, suma de 100000 euro, garantându-i o plată de 2% lunar din data depunerii, iar ultimul s-a obligat să anunțe SRL”VALIEXCHIMP” cu cel puțin 6 zile înainte de ridicare banilor (f.d.133);
- din 15 mai 2015, SRL”VALIEXCHIMP” a primit cu împrumut de la Valeriu Muntean, suma de 30000 euro, garantându-i o plată de 2% lunar din data depunerii, iar ultimul s-a obligat să anunțe SRL”VALIEXCHIMP” cu cel puțin 6 zile înainte de ridicare banilor (f.d.131);

- din 21 mai 2015, SRL”VALIEXCHIMP” a primit cu împrumut de la Valeriu Munteanu, suma de 9000 euro, garantându-i o plată de 2% lunar din data depunerii, iar ultimul s-a obligat să anunțe SRL”VALIEXCHIMP” cu cel puțin 6 zile înainte de ridicare banilor (f.d.132).

22. Invocând neonorarea obligațiilor, Valeriu Muntean prin somația expediată în adresa SRL”VALIEXCHIMP”, i-a fost solicitată ca în termen de 7 zile de la recepționare să restituie împrumutul în sumă totală de 139000 euro și dobânda contractuală în mărime de 62700 euro (f.d.9-11).
23. Iar la 28 iulie 2022, reclamantul Valeriu Muntean, a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL”VALIEXCHIMP” în proces de insolvabilitate privind încasarea datoriei, a dobânzii, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.
24. Concomitent, în cadrul ședinței de judecată din 2 noiembrie 2023, a fost acceptată spre examinare cererea reconvențională depusă de administratorul insolvabilității a SRL”VALIEXCHIMP”, Timotin Veaceslav împotriva lui Valeriu Muntean privind declararea nulității absolute a recipiselor din 14 ianuarie 2015, 15 mai 2015 și 21 mai 2015, cu respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de Valeriu Muntean.
25. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 octombrie 2024, s-a admis acțiunea depusă de Valeriu Muntean, reprezentat de avocatul Petru Bălănel. S-a încasat de la SRL”VALIEXCHIMP”, în beneficiul lui Valeriu Muntean, datoria aferentă recipisei din 14 ianuarie 2015 în mărime de 100000 euro; datoria aferentă recipisei din 15 mai 2015 în mărime de 30000 euro; datoria aferentă recipisei din 21 mai 2015 în mărime de 9000 euro; dobânda aferentă recipiselor din 14 ianuarie 2015, 15 mai 2015, 21 mai 2015 în mărime de 62720 euro; cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 25000 lei. În total, 201720 euro, convertiți în valută națională, conform cursului BNM la data executării hotărârii judecătorești și 25000 lei. S-a respins cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de SRL”VALIEXCHIMP” împotriva lui Valeriu Muntean privind declararea nulității recipiselor din 14 ianuarie 2015, 15 mai 2015, 21 mai 2015, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată. S-a încasat de la SRL”VALIEXCHIMP”, în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 300 lei.
26. Nefiind de acord cu soluția primei instanţe, apelanta SRL”VALIEXCHIMP” în proces de insolvabilitate, reprezentată de avocatul Andrei Iosip, în termenul legal a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 23 octombrie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care a respinge

cererea de chemare în judecată înaintată de Valeriu Muntean, cu admiterea cererii de chemare în judecată reconvențională înaintată de SRL”VALIEXCHIMP” şi a declara nule recipisele din data de 14 ianuarie 2015, 15 mai 2015 şi 21 mai 2015, a obliga pe Valeriu Muntean, la compensarea cheltuielilor de judecată.

27. Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii instanței ierarhic inferioare în raport cu criticele formulate în cererea de apel şi materialul probator, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că soluția instanţei de fond cu privire la admiterea cererii de chemare în judecată depusă de Valeriu Muntean, este una incorectă, rezultată din aprecierea incorectă a materialului probator şi interpretarea eronată a normelor de drept material.
28. Instanța de apel relevă că, potrivit art. 867 alin. (1) din Codul civil, în redacția în vigoare la data apariției raportului juridic litigios, prin contractul de împrumut o parte (împrumutătorul) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatului) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.
29. Din conținutul acestei norme rezultă că, pentru existența unui raport juridic de împrumut, este necesară nu doar existența unui înscris care exteriorizează voința părților, ci și stabilirea faptului transmiterii efective a bunului împrumutat în proprietatea împrumutatului. Prin natura sa, contractul de împrumut este un contract real, a cărui formare este legată de transmiterea bunurilor fungibile către împrumutat. În cazul împrumutului bănesc, simpla exprimare a intenției de a acorda sau de a primi un împrumut nu este suficientă pentru a demonstra naşterea obligației de restituire, fiind necesară constatarea transmiterii efective a mijloacelor băneşti.
30. În acest context, instanța de apel constată că prima instanță a acordat o forță probantă determinantă recipiselor din 14 ianuarie 2015, 15 mai 2015 și 21 mai 2015, apreciind că acestea, coroborate cu actul Serviciului Fiscal de Stat nr. 3-601333 din 30 iunie 2021, confirmă existența raportului de împrumut și transmiterea sumelor către SRL”VALIEXCHIMP”. O asemenea concluzie fiind eronată.
31. Colegiul reține că, potrivit art. 117 și art. 118 din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale, iar instanța urmează să aprecieze probele sub aspectul pertinenței, admisibilității, veridicității și suficienței acestora în ansamblu.
32. Prin urmare, sarcina probei privind existența creanței și, implicit, transmiterea efectivă a sumei de bani cu titlu de împrumut îi revenea reclamantului Valeriu

Muntean. În speță, reclamantul urma să demonstreze nu doar existența unor înscrisuri intitulate recipise, ci faptul că sumele indicate în acestea au fost efectiv transmise SRL”VALIEXCHIMP”, iar persoana care pretinde restituirea banilor este aceeași persoană care a acordat împrumutul.

33. În ceea ce privește recipisele din 14 ianuarie 2015, 15 mai 2015 și 21 mai 2015, Colegiul constată că acestea conțin mențiuni referitoare la primirea unor sume de bani de către SRL”VALIEXCHIMP” de la o persoană indicată ca „Munteanu Valeriu” sau „Muntean Valeriu”. Totodată, înscrisurile respective nu conțin date complete de identificare ale persoanei fizice pretins împrumutător, precum codul personal, datele actului de identitate sau alte elemente care, în mod obiectiv, ar permite individualizarea fără echivoc a persoanei care a remis mijloacele bănești.
34. Mai mult, există neconcordanțe chiar în cuprinsul recipiselor în ceea ce privește numele persoanei pretins creditoare. Astfel, în recipisa din 14 ianuarie 2015 și în cea din 21 mai 2015 este indicat „Munteanu Valeriu”, în timp ce în recipisa din 15 mai 2015 este indicat „Muntean Valeriu”. Or, în condițiile în care reclamantul se identifică în prezenta cauză drept Valeriu Muntean, asemenea divergențe nu pot fi calificate, în mod automat, drept simple erori formale, fără ca existența aceleiași persoane în toate cele trei raporturi juridice să fie demonstrată printr-un ansamblu probator concludent.
35. Colegiul nu contestă faptul că o eroare de redactare a numelui, luată izolat, nu conduce în mod necesar la nulitatea unui act juridic. Totuși, în prezenta cauză, problema nu constă exclusiv în grafia numelui, ci în coroborarea acestei neconcordanțe cu lipsa altor date de identificare și cu absența unor probe independente și directe privind transmiterea efectivă a sumelor de bani.
36. În aceeași ordine de idei, instanța de apel constată o neconcordanță semnificativă în recipisa din 14 ianuarie 2015. Deși înscrisul este datat 14 ianuarie 2015, în conținutul acestuia se indică faptul că SRL”VALIEXCHIMP” ar fi primit suma de 100000 euro „din 14/05.2015”, ceea ce reprezintă o dată ulterioară datei înscrisului. Această contradicție temporală este relevantă pentru aprecierea veridicității înscrisului, cu atât mai mult cu cât formularea utilizată este una de natură să ateste că suma ar fi fost deja primită.
37. Prima instanță nu a oferit o analiză efectivă acestei contradicții și nu a explicat în ce mod o recipisă întocmită la 14 ianuarie 2015 putea confirma primirea, la acel moment, a unei sume despre care se indică în același înscris că ar fi fost primită la 14 mai 2015. Or, asemenea împrejurare trebuia analizată în coroborare cu celelalte probe administrate, iar nu înlăturată prin simpla constatare a existenței semnăturii și ștampilei.
38. Instanța de apel reține, de asemenea, că prima instanță a interpretat în mod

eronat conținutul Actului Serviciului Fiscal de Stat nr. 3-601333 din 30 iunie 2021, apreciindu-l drept o probă care confirmă transmiterea efectivă a mijloacelor bănești către SRL „VALIEXCHIMP”.

39. Din conținutul actului fiscal rezultă că autoritatea fiscală a reflectat, în cadrul verificării fluxului de mijloace bănești în numerar al persoanei fizice Valeriu Muntean, anumite ieșiri de numerar și destinația atribuită acestora, respectiv transmiterea către directorul general al SRL”VALIEXCHIMP” a unor sume corespunzătoare celor indicate în recipise.
40. Totuși, menționarea acestor operațiuni într-un act fiscal nu echivalează, prin ea însăși, cu constatarea nemijlocită de către organul fiscal a faptului că mijloacele bănești au intrat efectiv în patrimoniul SRL”VALIEXCHIMP”. Actul fiscal a avut drept obiect verificarea fluxurilor bănești ale persoanei fizice și nu constituie un document primar contabil al debitorului care să ateste recepționarea sumelor în casieria sau în conturile bancare ale societății.
41. Prin urmare, prima instanță a confundat două circumstanțe distincte: existența unor ieșiri de mijloace bănești din patrimoniul persoanei fizice și transmiterea acestor mijloace anume către SRL”VALIEXCHIMP” cu titlu de împrumut. Prima circumstanță poate rezulta din actul fiscal, însă cea de-a doua necesită o probare distinctă.
42. Or, pentru confirmarea faptului că banii au intrat efectiv în patrimoniul unei persoane juridice, prezintă relevanță documentele primare de evidență contabilă, documentele de casă, ordinele de încasare, registrele de casă, extrasele bancare sau alte înscrisuri care atestă recepționarea mijloacelor bănești de către persoana juridică.
43. În cauza examinată, asemenea documente nu au fost prezentate. Dimpotrivă, din actele administrate rezultă că, în cadrul controlului fiscal efectuat la SRL”VALIEXCHIMP”, nu au fost identificate în evidența contabilă a societății împrumuturile pretinse de Valeriu Muntean.
44. Colegiul reține că prin actele Serviciului Fiscal de Stat nr. 5-682039, nr. 5-682040 și nr. 3-559831 din 20 mai 2017, aferente controlului efectuat la SRL”VALIEXCHIMP”, nu au fost constatate împrumuturi primite de la persoane fizice în perioada supusă controlului. Această împrejurare este relevantă pentru aprecierea ansamblului probator, chiar dacă, prin ea însăși, nu poate demonstra inexistența raportului de împrumut.
45. Colegiul remarcă că, neînregistrarea unei operațiuni în contabilitatea persoanei juridice nu conduce automat la concluzia inexistenței acesteia, întrucât eventualele încălcări ale disciplinei contabile pot fi imputabile persoanei obligate să țină evidența contabilă. Însă, în prezenta cauză, această împrejurare trebuie analizată împreună cu lipsa documentelor primare privind încasarea banilor, cu neconcordanțele din recipise și cu lipsa altor probe

directe privind remiterea sumelor către societate.

46. În acest sens, nu poate fi reținut raționamentul primei instanțe potrivit căruia faptul că SRL”VALIEXCHIMP” nu a înregistrat în contabilitate sumele respective este irelevant pentru creditor, iar existența recipiselor autentificate ar exclude orice dubiu asupra valabilității împrumutului.
47. Autentificarea semnăturii și aplicarea ștampilei pe un înscris nu substituie dovada tuturor elementelor raportului juridic invocat și, în particular, nu dispensează partea care pretinde o creanță de obligația de a demonstra existența și întinderea acesteia atunci când celelalte probe ridică îndoieli rezonabile asupra circumstanțelor pretinse.
48. Mai mult, Colegiul constată că în înscrisurile analizate nu este individualizată în mod complet persoana care a remis mijloacele bănești, iar prima instanță s-a limitat să deducă identitatea acesteia din actul fiscal și din declarațiile lui Valeriu Muntean. Or, declarația persoanei care pretinde existența creanței nu poate constitui, în condițiile date, o probă suficientă pentru confirmarea propriei creanțe, în lipsa unor probe independente care să coroboreze în mod convingător susținerile respective.
49. Totodată, împrejurarea că reprezentantul SRL”VALIEXCHIMP” nu a contestat semnăturile și ștampila aplicate pe recipise nu este suficientă pentru a concluziona asupra transmiterii efective a sumelor, în condițiile în care tocmai întinderea și natura raportului juridic sunt contestate.
50. Instanța de apel reține că, potrivit art. 130 din Codul de procedură civilă, nicio probă nu are o forță probantă prestabilită pentru instanță, aceasta urmând să aprecieze fiecare probă în parte, precum și toate probele în ansamblu, sub aspectul pertinenței, admisibilității, veridicității și suficienței acestora.
51. În acest context, actul Serviciului Fiscal de Stat nr. 3-601333 din 30 iunie 2021 nu poate fi privit ca având o forță probantă absolută și nici ca făcând dovada nemijlocită a transmiterii banilor către SRL”VALIEXCHIMP”. Caracterul oficial al actului nu înseamnă că toate mențiunile inserate în acesta reprezintă constatări directe ale autorității asupra faptelor juridice dintre părți. În cazul de față, mențiunile privind destinația sumelor au fost determinate în cadrul verificării fluxurilor bănești și raportate la înscrisurile prezentate organului fiscal.
52. În consecință, Colegiul apreciază că prima instanță a acordat în mod nejustificat actului fiscal o valoare probatorie pe care acesta nu o are și a considerat că simpla coincidență dintre cuantumul sumelor indicate în actul fiscal și cel din recipise demonstrează transmiterea banilor către debitor.
53. Or, coincidența sumelor constituie cel mult un element de coroborare, dar nu poate suplini lipsa unei probe directe sau a unui ansamblu suficient de probe care să confirme că aceste sume au fost remise anume

SRL”VALIEXCHIMP”, prin persoana împuternicită să le primească, și cu titlu de împrumut.

54. În acest sens, instanța de apel acordă relevanță și faptului că, potrivit actelor de control fiscal efectuate la SRL”VALIEXCHIMP”, societatea utiliza mașini de casă și control cu memorie fiscală pentru efectuarea decontărilor în numerar, iar în evidența contabilă a acesteia nu se regăsește operațiunea privind recepționarea celor 139000 euro pretins împrumutați.
55. Chiar dacă lipsa reflectării creanței în contabilitatea debitorului nu este suficientă, de una singură, pentru a exclude existența raportului juridic, această circumstanță dobândește o importanță probatorie sporită în condițiile în care reclamantul nu a prezentat documente primare ale societății, chitanțe, dispoziții de încasare, registre de casă, extrase bancare sau alte înscrisuri care să confirme recepționarea efectivă a sumelor.
56. În consecință, Colegiul conchide că materialul probator administrat nu permite constatarea, cu gradul de certitudine necesar pentru admiterea unei pretenții patrimoniale, a faptului că SRL”VALIEXCHIMP” a primit efectiv de la Valeriu Muntean suma totală de 139000 euro.
57. În aceste condiții, nu poate fi reținută concluzia primei instanțe privind existența unei obligații de restituire în sarcina SRL”VALIEXCHIMP”, întrucât aceasta se întemeiază în esență pe o interpretare izolată a recipiselor și a actului fiscal, fără o apreciere suficientă a contradicțiilor și a probelor care le infirmă sau le pun sub semnul întrebării.
58. Referitor la argumentul apelantei privind neconcordanțele temporale și de identificare existente în recipise, Colegiul reține că acestea nu trebuie analizate separat, ci în coroborare cu ansamblul probator. Într-o cauză în care reclamantul solicită încasarea unei creanțe de 139000 euro, sarcina instanței este de a stabili cu certitudine atât identitatea creditorului, cât și existența, conținutul și executarea actului juridic invocat.
59. În prezenta cauză, cumulul circumstanțelor menționate, diferențele în indicarea numelui creditorului, lipsa datelor complete de identificare, contradicția dintre data recipisei din 14 ianuarie 2015 și data de 14 mai 2015 indicată în cuprins, lipsa documentelor primare de casă sau bancare, precum și nereflectarea operațiunilor în evidența contabilă a debitorului, determină existența unor dubii obiective cu privire la împrejurările în care au fost întocmite recipisele și la transmiterea efectivă a mijloacelor bănești.
60. Prin urmare, aceste dubii nu puteau fi înlăturate prin simpla aplicare a prezumției bunei-credințe sau prin faptul că recipisele poartă semnătura și ștampila societății. Buna-credință este un principiu al raporturilor civile, însă nu substituie obligația părții de a proba circumstanțele constitutive ale dreptului pretins.

61. Colegiul mai reține că prima instanță, în analiza sa, a pornit de la premisa că existența recipiselor demonstrează existența contractelor de împrumut, după care a transferat practic asupra apelantei sarcina de a demonstra nulitatea acestora. Or, în partea referitoare la acțiunea principală, problema prioritară nu era nulitatea recipiselor, ci existența și dovada creanței pretinse de reclamant.
62. Astfel, chiar dacă instanța ar fi apreciat că nu sunt întrunite condițiile pentru constatarea nulității recipiselor în cadrul acțiunii reconvenționale, această concluzie nu conduce automat la admiterea acțiunii principale și la obligarea SRL"VALIEXCHIMP" la restituirea sumelor indicate în recipise. Cele două aspecte juridice trebuie delimitate: sarcina probei existenței creanței revine creditorului, în timp ce nulitatea actului juridic invocată pe cale reconvențională constituie o chestiune distinctă.
63. În consecință, respingerea acțiunii reconvenționale de către prima instanță nu reprezintă, prin ea însăși, un temei pentru admiterea cererii principale, iar Colegiul, în soluționarea apelului, este obligat să verifice în mod distinct dacă probele administrate confirmă pretențiile lui Valeriu Muntean.
64. În ceea ce privește dobânda pretinsă, Colegiul constată că aceasta este solicitată ca accesoriu al creanței principale. Or, în lipsa constatării existenței și exigibilității obligației principale de restituire a celor 139000 euro, nu poate fi dispusă nici încasarea dobânzii aferente.
65. Suplimentar, prima instanță a reținut suma de 62720 euro cu titlu de dobândă fără a efectua o analiză suficientă a naturii acesteia, a perioadei pentru care este solicitată și a temeiului juridic concret în baza căruia a fost determinat cuantumul respectiv.
66. Din conținutul recipiselor rezultă mențiunea privind o plată de 2% lunar, însă prima instanță nu a analizat în mod suficient dacă această clauză poate produce efecte juridice în cuantumul pretins și dacă aceasta este compatibilă cu limitele și condițiile stabilite de Codul civil pentru dobânda aferentă contractului de împrumut.
67. În acest sens, apelanta a invocat prevederile art. 869 din Codul civil, în redacția relevantă raportului juridic, potrivit cărora părțile pot prevedea plata unei dobânzi, însă aceasta trebuie să se afle într-o relație rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei, iar încălcarea condițiilor legale atrage consecințele prevăzute de lege.
68. Prima instanță, însă, s-a limitat la a constata că „instanța apreciază juste aceste calcule", fără a verifica în mod efectiv temeiul juridic al cuantumului pretins, modalitatea de calcul, perioada exactă pentru care dobânda este datorată și conformitatea clauzei contractuale cu normele imperative aplicabile.
69. Or, motivarea unei hotărâri trebuie să permită părților să înțeleagă motivele

pentru care instanța a acceptat sau a respins o anumită pretenție esențială. În condițiile în care dobânda constituie o componentă semnificativă a sumei solicitate, analiza acesteia nu putea fi redusă la validarea sumară a calculului prezentat de creditor.

70. Totodată, având în vedere că acțiunea principală urmează a fi respinsă din motivul nedovedirii existenței creanței principale, Colegiul nu consideră necesară efectuarea unui calcul propriu al dobânzii sau soluționarea exhaustivă a chestiunii privind validitatea clauzei de 2% lunar, această pretenție fiind dependentă de obligația principală a cărei existență nu a fost demonstrată.
71. În aceste circumstanțe, Colegiul concluzionează că hotărârea primei instanțe în partea admiterii acțiunii depuse de Valeriu Muntean este rezultatul unei aprecieri incomplete a materialului probator și al aplicării eronate a normelor de drept material referitoare la contractul de împrumut și obligația de restituire.
72. În conformitate cu art. 373 din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe în raport cu materialul probator administrat și cu motivele invocate de apelant.
73. În speță, motivele invocate în cererea de apel referitoare la insuficiența probelor privind transmiterea mijloacelor bănești, neconcordanțele existente în recipise, lipsa documentelor contabile care să confirme recepționarea banilor de către SRL”VALIEXCHIMP”, precum și aprecierea eronată a actelor Serviciului Fiscal de Stat sunt întemeiate.
74. Prin urmare, Colegiul consideră că sunt întrunite condițiile pentru admiterea apelului și casarea hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 23 octombrie 2024 în partea admiterii cererii de chemare în judecată depuse de Valeriu Muntean, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.
75. În ceea ce privește cererea reconvențională înaintată de administratorul insolvabilității al SRL”VALIEXCHIMP” împotriva lui Valeriu Muntean privind declararea nulității absolute a recipiselor din 14 ianuarie 2015, 15 mai 2015 și 21 mai 2015, Colegiul consideră justă concluzia instanței de fond privind respingerea acesteia.
76. Or, declararea nulității unui act juridic presupune constatarea unui temei de nulitate prevăzut de lege, iar simpla invocare a unor neconcordanțe în conținutul înscrisurilor sau a lipsei unor anumite elemente de identificare nu este suficientă, prin ea însăși, pentru a constata nulitatea absolută a actelor juridice respective.
77. În speță, apelanta nu a demonstrat existența unui temei legal care să atragă

nulitatea absolută a recipiselor din 14 ianuarie 2015, 15 mai 2015 și 21 mai 2015. Împrejurările invocate în susținerea acțiunii reconvenționale, inclusiv diferențele în indicarea numelui lui Valeriu Muntean, lipsa unor date suplimentare de identificare și neînregistrarea sumelor în evidența contabilă a societății, nu sunt suficiente pentru a conduce, în mod automat, la nulitatea actelor juridice.

78. Totodată, neconstatarea în cadrul prezentei cauze a transmiterii efective a sumelor de bani și, respectiv, respingerea acțiunii principale nu echivalează cu constatarea nulității recipiselor. Acestea sunt chestiuni juridice distincte, iar pentru admiterea acțiunii reconvenționale era necesară demonstrarea unui temei concret de nulitate, ceea ce apelanta nu a realizat.
79. În aceste circumstanțe, Colegiul consideră că prima instanță în mod just a respins cererea reconvențională privind declararea nulității recipiselor din 14 ianuarie 2015, 15 mai 2015 și 21 mai 2015, astfel încât hotărârea instanței de fond în această parte urmează a fi menținută.
80. Referitor la cheltuielile de judecată, Colegiul reține că, potrivit art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în caz de respingere a acțiunii, taxa de stat și cheltuielile de judecare a cauzei suportate de instanță se încasează la buget de la reclamant, dacă acesta nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.
81. Din materialele cauzei rezultă că apelanta SRL „VALIEXCHIMP” în proces de insolvabilitate a fost scutită de plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, aceasta urmând a fi încasată după examinarea cauzei, în condițiile legii.
82. Întrucât apelul este admis, iar acțiunea principală este respinsă, taxa de stat aferentă examinării apelului urmează a fi încasată de la Valeriu Muntean în beneficiul statului, în cuantum de 81802,28 lei.
83. În final, Colegiul reiterează concluzia că instanța de fond incorect a adoptat soluția de admitere a cererii de chemare în judecată depusă de Valeriu Muntean, hotărârea contravine cerinţelor art. 239 din Codul de procedură civilă, astfel că cererea de apel înaintată de apelanta SRL”VALIEXCHIMP” în proces de insolvabilitate, urmează a fi admisă, fapt ce atrage după sine casarea hotărârii instanței de fond în partea admiterii cererii de chemare în judecată depusă de Valeriu Muntean, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte, în rest urmând a fi menținută.

În conformitate cu prevederile articolelor 385 lit. c), 389-390 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,-

D E C I D E:

Se admite cererea de apel declarată de apelanta SRL”VALIEXCHIMP” în proces de insolvabilitate.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 23 octombrie 2024 în partea admiterii cererii de chemare în judecată depusă de Valeriu Muntean, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte, după cum urmează:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Muntean, ca fiind neîntemeiată.

Se încasează de la Valeriu Muntean, în beneficiul statului, taxa de stat în cuantum de 81802,28 lei, de la plata căreia apelanta a fost scutită la depunerea cererii de apel.

În rest, hotărârea se menține.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul: Ana Panov

Judecătorii: Svetlana Vîșcu

Elena Bolocan